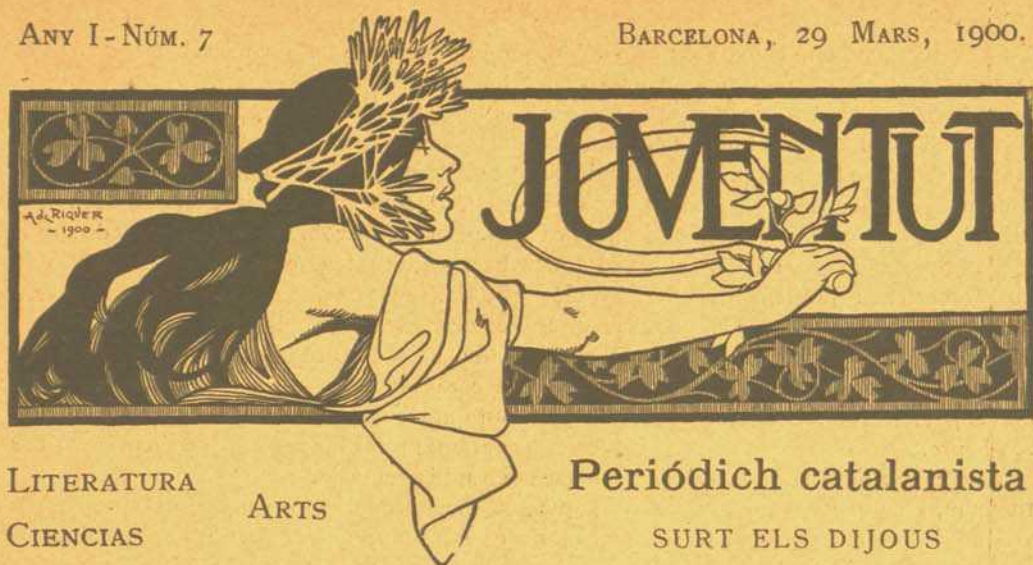

LITERATURA

ARTS

CIENCIAS

Periódich catalanista

SURT ELS DIJOUS

Director literari: LLUÍS VÍA. Director artístich: ALEXANDRE DE RIQUER.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Plassa del Teatre, 6, entressol.

NÚMERO CORRENT. . . 10 CÉNTIMS.

» ATRASSAT. . . 25 »

COLABORADORS D'AQUEST PERIÓDICH

Francisco Albó y Martí, Pere Aldavert, Ferrán d'Arteaga, Ramón E. Bassegoda, Bonaventura Bassegoda, Joseph Bernad Durán, Hans Bethge, Joan Boada, A. Bori y Fontestà, Jaume Brossa, A. Busquets y Punset, Jascinto Capella, Enrich Clarassó, Ramón N. Comas, Alexandre Cortada, Carles Costa, Agustí Creuheras, Pompéu Fabra, Joseph M.ª Folch y Torres, Joseph Franchesa y Gomis, Enrich de Fuentes, Joan Gay, Pompeyus Gener, Adrià Gual, Angel Guimerà, Joseph M.ª Jordà, Albert de S. Llanas, Joseph Mallofré, Joan Maragall, Pere G. Maristany, Eduart Marquina, Lluís Marsans, Oriol Martí y Ballés, Joseph Mas y Casanovas, Francesch Matheu, Apeles Mestres, E. Moliné y Brasés, Trinitat Monegal, Lluís Noguera, Joan Oliva Bridgman, Narcís Oller, Eduart Pelegri, Joaquim Pena, Claudi Planas y Font, Joan Poblet, Frederich Rahola, Antoni Ribera, Alexandre de Riquer, Manel Rocamora, Joseph M.ª Roca, Joaquim Ruyra y Oms, Santiago Rusiñol, Alfons Sans y Rossell, Valeri Serra y Boldú, Antoni Solé, Ignaci Soler y Escofet, Ramón Suriñach Baell, Joseph M.ª Tamburini, Emili Tintorer, Joan Tusquets, Modest Urgell, Miquel Utrillo, Marián Vayreda, Jascinto Verdaguer, Pbre., Lluís Vía, Emili Vilanova, Salvador Vilaregut, Jules Villeneuve, Xavier Viura, Lluís de Zulueta, y altres.

SUMARI: Si jo fos en Silvela, per Pere Aldavert. — El triomf de la « Senyera » ó la conquesta del Liceu, per Salvador Vilaregut. — El Cant a la Joventut de Zarathustra, per Pompeyus Gener. — Patriarcal, per Lluís Vía. — Desvari, per Xavier Viura. — Cant de joia; poesia de Schiller; traducció de Joan Maragall. — Els Concerts del Liceu, per Joaquim Pena. — Teatres, per E. T., S. V. y O. M. — De pintura, per A. R. — Consell General de representants de la « Unió Catalanista ». — Novas.

SI JO FOS EN SILVELA

En Silvela està molt amohinat ab lo que li diuhen los diputats sobre'l Catalanisme, y la veritat es que s'ho té ben merescut. No per lo que li retreuhen los toca-timbals de

Madrid, de que'll li hagi donat alas, que prou 'ns vaga als catalanistas de saber qué es una novela de *á cuartillo de real la entrega*, sinó perque als tontos que volen passar per sabis, los hi està bé que'ls fassin ensenyar las orelles.

Volen saber lo que'ls hi diria jo als diputats liberals si fos d'en Silvela? Donchs, senzillament: que si volen fer de guardia-civils que's posin lo bicorni, y si volen fer de fiscals que's fiquin la toga. Que com á diputats los hi està molt més bé atacar al govern si de la persecució'n fa un gra massa, que no atiarlo per aquest camí. Que com

à dinàstichs que quan convé *caen del lado de la libertad*, los està molt malament atacar sense to ni so als catalanistas, que si se'ls persegueix com a cans folls, endonantsels tan poch com se'ls endona de la República com de la Monarquia, lo mateix *podrían caer*, desesperats, *del lado de la República federal* que d'un altre *lado*, puig en tots dos *lados* tenen pretendents bon xich més guapos y ben plantats que'ls que se'ls presentan á las Corts de Madrid, que semblaria que s'haguessin begut l'enteniment si no fes ja moltes dotzenas d'anys que se'l varren beure.

Y un cop jo hagués *caído del lado* del sentit comú, ells que cayguessin *del lado* que volguessin, que de segur se farien molt més mal que no pas jo.

Y si fossin diputats ó senadors lopezdominguistas ó republicans dels que no paran may de *coaligarse* perque la goma aràbiga d'ensá que s'hi va fer rich en Vilaclara may més l'hem vista anar á bon preu, si fossin demòcratas ó republicans los que m'aixequessin lo coure, llavoras encara parlaria més clar, perque no n'hi ha prou ab dir *Vi-va Es-paña* pera fer lo que á un li dona la gana. A aquesta mena de republicanets los hi sembla que ab semblant butlla poden anar per tot arréu, lo mateix á la revolució armada que á las eleccions de conxorxa. Es un *cúralo todo*, com lo sistema Kneipp, sinó que no ho pot curar quan lo mal ve de fora, dels Estats-Units, per exemple.

Si jo fos d'en Silvela, 'ls hi diria aixó y'ls hi recordaria que podria molt ben ser que ab las deixuplinas als dits m'entressin ganas de declarar *fuera de la ley á los republicanos*, perque tal com pels unitaris es pecat mortal ser catalanista, pels monárquichs de veras es encara més pecat mortal ser republicà; perque ab las Bases de Manresa hi es molt compatible la vida armónica de las regions espanyolas, mentres que no hi ha compatibilitat de cap mena entre la monarquia actual y la república, encara que sia una república de fira com la que volia en Castelar.

Y com per aquest cantó *caería* també *del lado* del sentit comú, deixaria qu'ells cayguessin de clatell ó de cara.

Y si m'ho digués en Romero Robledo que perseguís al Catalanisme, li respondria que

no ho faig perqué no m'atabalés demà defensantlo.

Si en Silvela tingués dos dits de front, aixó fora lo que'ls hi contestaria als diputats y senadors qu'ara l'amohinan.

Peró, com qu'es un infelis, un ànech que ni neda bé, ni vola bé, ni casi sab de caminar, seguirá fent coro als qu'escampan la boyra, sense fixarse que si Europa s'arriba á enterar per sos propis llabis de cóm está la cosa, no'ls deixarà un xavo partit pel mitj, encara que li demanin agenollats, pagantli un quinze per cent d'interés y donantli per garantia todas las rendas que s'han de cobrar en mitja centuria.

Encara que no fos per res més que perque es una pobra que demà tindrà d'enmatllevar diners fora de casa, no li convé á Espanya escandalitzar de la manera que ho fan los diputats y senadors. Precisament las casas que's troban en aquesta necessitat, lo primer que procuran es que'ls de fora no s'enterin de las miserias de dintre.

Aquí no: lo mateix los pares que'ls avis de la patria, mereixerian que'ls portessin, no á estudi ab un mestre, sinó á costura ab una mestra. Ab una mestra que'ls hi ensenyés lo *Bendita sea tu pureza* al demati y'l *siete por ocho cincuenta y seis* á la tarde. Solzament aixís hi hauria salvació.

PERE ALDAVERT.

EL TRIOMF DE LA «SENYERA» Ó LA CONQUISTA DEL LICEU

Tan grossa era la victoria del Orfeó Catalá que fins al Liceu havia lograt imposarse, fent ressonar, entre aclamacions y llarchs aplaudiments, els cants de nostra terra, y esventant, ab las bravadas de sanitos ayre de montanya, el baf malaltis y corromput qu'ensopeix al auditori escampat per palcos y platea y ensenyorit de tots els àmbits de la majestuosa sala. Y encara la victoria era més complerta. L'Orfeó Catalá, que representa en l'actualitat, per una serie de causas fillas de son indiscutible valer y també de la sort capritxosa, l'esperit verament catalanesch desvetllat de fresch, se sent jove, brau, ardit, y com Orféu, va infiltrantlo, tot puntejant sa lira de tres cordas, dins dels cors catalans que dormian narcotisats per ventadas ponen.

tinats, y va amansint á las feras de la terra que tenen empeltada la rabia moresca, tot tallant els xucladors que desde Castella funcionaven perfidiosament, tenint als pobres castellanisats en excitació constant y promptes á devorarse els uns als altres, per més germans que fossin. Aquell apretat grupo de cantayres, aquells homes, aquelles noyas y aquells nens, empenyentse, tots abrasats, al voltant de sa Senyera, sempre m'han semblat las primeras collas d'una creuhada, d'una riuhada humana prompte á inundar la terra malmesa, pera donarli nous esplets de fecondació y de vida. Sempre m'han semblat els primers creuhats que ja comensan á passar, però sens armas, ni caras ferrenyas, sinó alegroys, tot cantant per atiar ab sas canturias als altres que venen darrera. En tots els exércits de la historia de las conquistas, hi ha hagut la música per enardir als guerrers y dárlos hi coratje. També'n duyan els creuhats de Pere l'ermitá y de Godofred: ¿per qué no n'hem de dur nosaltres? Y aquella Senyera, que sembla despenjada de sota una arcada de catedral gòtica, patinada pel temps, petonejada continuament per l'alé amorós de las pregarias y embolcallada entre's vels finissims de las glopadas d'encens; aquella Senyera benehida per mans de prelat ilustre als peus de la Verge negra de nostra Montanya, després d'haver rebut l'homenatge del vent del rocám, ple de flayres boscans, queixas de l'aucellada y xerroteig de fonts misteriosas; aquella Senyera, donchs, simbolisa avuy en dia l'esperit catalá, purissim, sense mácula; representa avuy en dia la Bandera Catalana.

Y l'Orfeo havia cantat al voltant de la Senyera, á las taulas del Liceu, qu'es com si diguessim el darrer baluart del Castellanisme, ahont una migrada reunió de catalans esquifits van disfressats de madrilenys, tot mastegant un castellá que fins fora rebutjat en terra de Castella; y havia triomfat en aquell Liceu, que més que teatre sembla una mesquita per un cantó, y un bassar moresch per un altre. Una mesquita, perque deixant apart l'esperit muslimich dels castellanisats que hi van á jeure, es allà hont hi refilan de valent els tenors com els muezzims dalt de la punxaguña torre; es allà hont donan el do de pit que's afolla; es allà hont las ti-

ples lleugeras llensan al vol sas fermatas, picats, voladas, trinos y demés requinquillas de música serrahina, ab cayents innoblés de peteneras y seguidillas; allà hont las ballarinas han reblincat la nuesa de llurs cossos ab lasituts voluptuosas d'almea desenfrenada; y en fi, es allà hont l'art veritable se'ns presenta desfigurat, y allà hont ab tot descarro's disfressa de *bufón* la figura venerable del mestre de Bayreuth. Un bassar, perque en aquells palcos, com en paneras forradas de vellut, s'hi exposan, ben empolaynadas y ben ensucradas, las ninas humanas desitjosas de fer un bon partit, y perque allà s'hi fan altrás contractacions (avans fins s'hi jugava á la *Bolsa*), algunas d'un género ben rellescós y de moralitat ben duptosa.

Donchs bé: aytal victoria del Orfeo Catalá, y, per conseqüencia, del esperit catalá, aclamat en ple Liceu, havia de fer que succehis per forsa lo que ha succehit.

Tota la taifa d'empleats del emir de Castella va rosegarse's puyns y va grinyolar de rabia, aixordada per las sorollosas ovacions y per la cridoria y espetech d'aplaudiments ab qu'eran rebuts els cants del Orfeo qu' en catalá cantava; y ells que sí, ¿quina'n fan? ab la excusa de que no han pagat un tribut que no deuen, els hi prenen la Senyera, clavan l'urpa en lo més sagrat.—*Ya no tenéis bandera!*—exclaman irònicament, ab rialla de beduhins que fugen ab la presa; y quan la nova d'aytal malifeta s'escampa per la ciutat catalana, la indignació brolla espontània per tot arréu, fins en els més indiferents; y, oh miracle! fins en els castellanisats, que sembla que's revifan y's desensopeixen. Y ve'l vespre, y 'l poble barceloni ompla de gom á gom el Liceu, que sembla ja una mesquita conquistada ahont la gentada s'acolla y s'empeny, tot esperant qu'arribin els creuhats victoriosos. Y l'angunia es inmensa, la sala grandiosa buíl, l'ayre es tan caldejat que sembla foch, l'Orfeo está á punt de sortir, y'l poble catalá á punt de preguntarli:—*Ahont es la vostra bandera?...*—

Y veus aquí que's creuhats van sortint d'un á un; y'l poble pica de mans; y quan hi son tots, surt també, més hermosa que may, la Senyera deslliurada, perque la taifa moresca ha tingut por y, repensantse, els hi ha retornat la prenda usurpada, y al véurela'l

poble, esclata una ovació delirant, tothom s'aixeca, tothom pica de mans, voleyant frenèticament per tota la sala infinitat de mocadors com banderetas blanques que saludan a la mare, y un orfeonista clava la Senyera al bell mitj del prosceni, allà hont hi refilaven els muezzims tenors, y allà continuà'l poble aclamantla, victorejantla, Un deliri tan inmens no l'hem vist pas may. Y la Bandera Catalana, eixida de son curt cautiveri, sembla més que may despenjada d'una arcada gòtica, benehida als ulls de la Verge negra de nostra Montanya; y després del petoneig amorós de las plegarias, del incens y de las ventadas montanyencas, reb el petó febrós y l'abrassada delirant de tot un poble que sentintse fort, contesta enorgullit a las taifas forasteras, content y joyós d'haverla recobrada y apretantla ben fort perque no li prenguin may més:—*Aquí es la nostra bandera!*...

SALVADOR VILAREGUT.

EL CANT A LA JOVENTUT DE ZARATHUSTRA

Frederich Nietzsche, en la seva obra *Also Sprach Zarathustra*, per exposar ell las sevas profundas y atrevidas idees sobre la societat y l'Univers, se serveix de la ficció de que Zoroastre torna a baixar de la Montanya Sagrada. Però en Nietzsche, al voler fer parlar al reformador dels Aris del Irán, se va impregnar d'aquella doctrina superior, exposada en l'*Avesta* y demés escrits *Zendas* (1), tant, que moltes vegades no fa més que transcriure, en estil concentrat, las idees del creador del Maçdeisme. Fullejant aquestos dias la excelent traducció del *Avesta* de J. Dermesteter, ens va impressionar lo que'l dit reformador dels fills del Irán predicava a la joventut del seu temps, molts sigles avans de J. C. y ab anterioritat als filosops de Grecia. Aixís ho transcribim fent lo que va fer en Nietzsche, es a dir, concentrantho y posantho en estil intel·ligible. No s'estranyi ningú, donchs, de la ressemblansa d'aquest Cant de Joventut ab alguns dels passatjes de

(1) Nosaltres varem exposar com en Nietzsche las idees sanas y fortes de Zoroastre ó Zarathustra, en *La Mort et le Diable*, 1.ª part, cap. II, *Persé*, y 2.ª part, cap. II, *Ariman*.

«*Also Sprach Zarathustra*», ja qu'aquí es el propi Zoroastre el qui parla. Diu aixís:

«Joventut!, planta nova, flor d'Humanitat, llevor de vida! Escoltam!

Escoltam, oh Joventut! que't vuy parlar pera que no't perdis, pera que las energias qu'en tu portas no passin y desapareguin sense fructificar, com l'aygua fecondant del ruixat que'l vent tira cap enllà a dins de la mar profunda.

Oh Joventut! Obra'ls ulls y mira. Mira cap a fora pera veure lo que al Univers se passa; y cap a dins pera sentir tot lo qu'en tu precontens y portas.

Ara jo't vaig a dir una gran veritat que't semblará un somni:

«*El Món de las apariencias, es el sol Món real*»; y tu, y aquest Món aparent, formeu una sola cosa, y no n'hi ha d'altra possible. Però en aixó que veus a fora y sents a dintre, hi ha eternal moviment, progressió y decadencia, vida ascendent y vida descendent, creixement y minvansa. Y tu ets el creixement, la vida ascendent, la Creació en Potencia. Fes que's transformi en Acte.

Com el que, formant part d'una caravana, va marxant, tu formas part d'un exèrcit qu'avansa. Mira als que van ab tu; y, ab delit d'anar més endavant sempre, considera com van poch a poch. Mira'ls que coixejan, els que cauen, els que's quedan enrebra, y'ls cobarts que t'estiran la capa perque no segueixis avansant... Déixals la capa y marxal Y sempre endavant, endavant sempre! Si algú cau mort, enterral y plóral, però no't deturis. Fes sempre via!

Joventut! Sigas pessimista del present, pera ser optimista del avenir. Compara lo actual, terra a terra, ab la brillant estrella que al horitzó't guia, y digas:—«¡Qué fosch es tot aixó, qué rocallós é imperfecte!»— Aixís sigas inactual, profundament inactual, pera crearte'l Paradís del Pervindre. Si'l teu camí'l trobessis tan bo qu'esdevingués la teva casa plantanthi la tenda, ¿cóm anirias endavant envers la llum de l'alta estrella? Endavant! Endavant! Fes sempre via! Si no trobas l'avuy insuficient, may voldrás anar a un demà millor. Deixa als vells que's plantin en l'avuy, als vells de l'ànima!

Joventut! Tot anant caminant, sembra y

planta. Els que vindran darrera, ja reculliran els fruits, com tu reculleixes els dels que t'han precedit. Y marxa sempre endavant, y canta y balla; y balla d'alegria, que la vida es sempre nova; y beu en las fonts abundants y frescas. Y si passas aprop de las estatuas, saludalas, però passa de llarch, que son fredas y están paradas; que l'admiració no't fixi sota d'ellas, que't podrien caure assobre y aixafarte. Quants n'hi ha qu'han quedat morts per sempre, devant d'alguna estatua! Fes via ab el seu recort; mes no giris la cara, que't petrificarias.

Ves endavant y puja la Montanya, la Montanya sanita desd'ahont s'ovira'l Cel immens y la Mar ampla. Y puja, ves pujant! que quant més pujis més gran serás, encara que'ls altres te vegin més petit; els altres que s'han quedat endarrerits y empantane-gats en las ayguas llotosas de la plana.

Y, pera pujar, apoya ferm els peus en terra. No fos que, mirant massa enlayre cayguessis en un pou! Y apoya fort els peus en terra pera saltar més alt, més, y cada dia més vers á la cima!

Pera pujar ben alt, sigas viril ó virtuós, qu'es lo mateix. Sigas alegre, y riu d'un riure franch y lleal; no d'un riure estret y contret, com els que barrejan fel á la mel, y matzinas á l'aygua cristallina. Riu d'una rialla oberta, ab el riure sagrat de la Bellesa contenta.

Que la teva Virtut sigui hermosa y forta, activa y desinteressada, com l'Amor de la Mare que's projecta y compenetra ab el Fill, fet d'amor y de la seva substancia; y la Mare no vol que se li pagui aquest amor; y la que vol que li paguin, ja no es Mare, qu'es estéril prostituta.

Aixis no has de voler que't paguin la Virtut ab cap mena de recompensa, ni Aquí, ni al Cel. La Virtut ja's porta la propia paga ab la propia alegria. Aquesta es divina moneda d'Héroes; lo altre es sols tráfic y usura.

Que ta Virtut no sigui resignació á cosas tristas, á opressions, á sufriments, á tiranias, á vida descendente; ni voluntat de mort, en cap manera.

Que tampoch sigui l'acte d'ahir convertit avuy en rutina.

Ni santa obediencia á l'Autoritat, fins á l'autoritat manca, ó coixa, y estéril. Digas:

«Honor al qu'es Autor ó Creador d'obras de Vida, de Vida ascendent, de Vida ampla!» Y també: «Honor al qu'es Destructor de trabas y barreras!», perque la Vida en gran pugui aixis esparramarse sens obstacles. L'autoritat que res millora, que no cumpreix ab aquesta lley sagrada, es un mort ocupant el lloch del Creador. Gran sacrilegi! Llamps y centellas que l'aniquilin!

Que la teva Virtut no sigui pas por á càstich, perque la por es minva, y la Virtut es sobras.

Que tampoch sigui ineptitut pel Vici, peresa de gosar, mancansa de forsa, que cap mérit té abstenirse de lo que no's pot heure.

Que no sigui com els que, junyits á pesants carros, baixan montanya avall trabats, estret el mos, las bridas tirantas. Y baixan á poch á poch, tot grinyolant, que'ls frens els fan patir y no'ls deixan pas corre, ni desbocarse. La Virtut no es pas fre, ni'ls homes son recua.

¿Veus aquestas gotas que cauhen sempre iguals, pausadament, cap á la vall profunda, sempre ab el mateix tich-tach, com una funció monótona? Tampoch aixó es cap Virtut; dintre de l'ànima sols seria regularitat de funció, propia de màquina.

No siguis crudel ab tu mateix, no't contradiguis. La bestia que portas dintre, ben guiada pot portarte molt lluny, muntanhi á sobre; però si la destruheixes, caus y t'estancas.

No vulguis fer virtut sols d'un grapat de Justicia. Ser inflexible é inexorable, es casi sempre pretext pera ser crudel, es sols un modo de donar desfogament legal á ressabis de carnívoro. Pensa que'l butxi es l'antipoda del Héroe.

Tampoch es Virtut estarse quiet, enclavat en el llot d'un ayguamoll, contentantse com las granotas á no mossegar y evitar las mossegadas, ó xiular com els gripaus entre las canyas, segons el vent que bufa.

Tampoch sigui la teva Virtut tan sols un gesto. Ni agenollat, ni ab las mans plegadas, se crea l'Esdevenir, ni's redimeix als que sofreixen.

Ni tampoch la devoció á fórmulas màgicas, donchs la Divinitat no's deixa corrompre ab las pregarias. Incorruptible qu'es, sols baixa ab actes, actes hermosos.

Que ta Virtut no sigui'l ferte cassador de defectes, que no es virtut propia'l trobar errors dels altres; y un no proba qu'es alt demostrant que tots els demés son molt més baixos.

Per fi: que ta Virtut no's confongui ab la necessitat, qu'aquesta, ab la Virtut, res té de ferhi.

Que la teva Virtut sia la superabundancia de tu mateix, oh Jovent! Que sigui potentia, irradiadora de Vida. Més que Justicia, que sigui AMPLICIA, forta y hermosa. La Virtut dona, irradia; es com el Sol que tot ho daura; com l'or, qu'alegra'l cor y la vista.

Tu mateix, oh Jovent, has d'ésser ofrena y rich present d'aquesta Terra Mare. La teva ànima deu aspirar incessantment á absorbir tresors immensos pera redonarlos millorats, multiplicats, agrandits, nous, als que post vinguin.

Tens de forsar á todas las cosas del Cel y de la Terra á entrar en tu; y un cop aixis ple, tu tens d'entrar en tot ab un immens amor, y fecondarho.

No tinguis l'egoisme pobre dels malalts, ó dels paràsits, que rodan entorn de la taula del que dona. No!

Tingas l'egoisme immens del Conquistador mundial que no vol pendrer per ell, sinó pera tornar superiorisat lo que conquista. Absorbeix pera donar sempre, y pera que'l teu do sigui de mil voltas superior á la teva presa. Y de tant absorbir y dominar, de tant donar y crear, tu'n serás agrandit y hermojejat, y anirás pujant la Montanya desd'ahont veurás petits els que s'han quedat baix d'ella.

Y alli, per dessobre de la reprobació y del elogi, ab la ferma voluntat plena d'amor de manar sobre de todas las cosas y millorarlas, domptant la Natura, irradiant Vida sobre del Món y plaher sobre dels Homes, hermós com estatua eterna, oh Jovent!, tu serás el Deu Creador, la llum d'Ormuzd que intensifica, colora y forma la Creació sensible! Y sobre'l Cel brillará llavors el coneixement perfecte, fort per la Potencia y daurat per la Bellesa eterna, com el teu nimbus radiant de Gloria.»

Aixó ho digué Zarathustrá, y aixis ho he llegit en el *Zenda Avesta*, ab els ulls dels sentits y ab els de l'ànima.

POMPEYUS GENER.

Sortia jo de la vila al cop de la soleyada, y ala, ala, per la carretera, ó molts cops vinyas á través, no parava fins arribar al tossal d'en Gorina, que s'alsa engallardit á un tret de fona de Bellmaig.

La caminada no era curta: un'hora y mitja anant á bon pas, encara que la major part de las vegadas, no portant pressa, hi empleyava molt més temps. M'agradava la quietut immensa dels camps, y, contemplant per tots indrets la terra desplegada en mansas comas, mos passos anavan emperesintse y escursantse, y ni'm sentia del sol, que'm feya suhar de valent. Els aucells á mon pas fugian alarmats de l'una á l'altra de las ensopidas oliveras; aixams de papallonas sortian esvolotadas de las farigolas y'ls timons... Sols las serps, redressadas vora'ls marges de la carretera interminable, restavan inmóvils, impassibles, emborratxantse de sol.

Qué dols es viure quan en nostra ànima sols hi influheix l'augusta serenitat de la natura! May com en tals moments he pensat ab més amor en las personas qu'estimo, ni may com alashoras m'he trobat lliure de passions.

Al enfilar pel corriol que mena al cim del tossal, els gossos de ca'n Gorina ja m'havian flayrat y s'acostavan á rebrem. Un cop á dalt, el jayo's disposava á dar-me conversa, y sa neta'm pouhava un canti d'aygua fresca, que no'm deixavan tastar fins que'm veyan sense gota de suhor y refet del cansanci.

Y jo girava la vista pels voltants, hont hi blanquejavan una munió de poblets silenciosos. Y conversavam llarch l'avi y jo, y nostra conversa era sols interrompuda de tant en tant per la campana de Bellmaig, que dolsament brandava.

Era una tarda de las darrerias d'agost quan vaig pujar per ultim cop al tossal. Me trobava bastant afadigat, y pera ferme beure aygua ben fresca y sanita, m'acompanyaren el bon vell y sa neta (els altres de la casa trevallavan com sempre), á la font de Montguillém, que raja á unas trescentas passas darrera de ca'n Gorina.

Y assegut vora la font, tot gosant d'un panorama espléndit, li deya jo al avi:

—La comprench la felicitat, coneixentvos á vos y prenentvos per patró de lo que deuen ser els vehins d'aqueixa munió de poblets.—

Y ell, que s'havia acalorat un xich ab la caminadeta, s tirá enrera la barretina, deixant veure, á més del front venerable, bona part de la calva closca; y respongué pausadament:

—Aixó té de bo la terra nostra. Per tots indrets la veuréu conreuhada, y de tant en tant trobaréu un poble gran ó petit, familia de familias que trevallen y s'estiman. La veritable riquesa, aquí la tenim, en la terra que'ns torna agraïda'l fruyt del nostre treball. No la busquéu la perfecció en las ciutats: la perfecció es aquí, y tot el món hauria d'ésser un aplech de petits pobles. Els homes foran homes sencers, la vida fora vida veritable, y ni'ls ambiciosos la trobarian petita, ni s'hi perdrian els pobres d'esperit. Veyéu de qué serveixen las grans ciutats, si'l món no está poblat més qu'à mitjas, y no s'acaban las sectas, ni la barbarie, ni'l crim.—

No vaig volerli parlar al bondadós avi de la necessitat dels grans centres industrials, ni de las lluytas dels artistes per l'ideal que dignifica als homes. No m'hauria entés, per més qu'en sa ignocencia s'hi revelava un sentiment d'art exquisit. Ell prou que's feya entendre, y jo, sentintlo, prou que me'n emprendava d'aquell home que tan ben compenetrat estava ab son medi habitual.

Entre tant la noya havia omplert un got y me'l oferia somrihent. Me vaig beure'l contingut d'una tirada, y va anar per un altre. Y acotada endavant, ab la mà dreta sostenia el got y tomava l'aygua, mentres s'apoyava, ab el bras esquer enlayrat, en la roca mollosa. Son cos destacava ab gran puresa de linias, y sa descuydada actitud no podia ser més bella. Jamay una figura de dona, ni Rebeca á la font, ni cap hermosura biblica, ha resultat pera mi més poética y encisadora. Y encara avuy se'm representa plácida y hermosa aquella mosseta plena de vida, y'm sembla véurela mitj perduda en la buydor d'un fons amplíssim, lluminós y blau.

Va ser com una sugestió d'oassis en ple desert; va ser, en mitj d'aquell esclat de sol, com una impressió fresquíssima de lluna.

Y á clar de lluna era quan vaig deixar, tal

vegada per sempre, á aquells bons amichs. Y al entornarmen, qué gran, qué quieta era la plana! Un sentiment d'amor y de benestar era sobirà del món. Y tot fent camí, m delitava veyent entorn meu apilotarse capritxosas, com per amagar nius d'amor, las ombres ja duras, ja indecisas, de las marjadas rocosas, de las socas retortas y dels matolls esburrifats.

LLUÍS VIA.

DESVARIS

¡Oh, qu'es hermosa l'hora dels desvaris sublims y dels sentiments fondos!...

Ell, el tisich, está pantejant dolsament, devant dels sorolls misteriosos del rellotje, del rellotje inflexible, inmutable, que li conta'ls minuts y'ls segons que li quedan en la terra.

El tisich desvarieja. Present sensacions supremas é inacabables; recorda melodias d'amor y de tendresa; percebeix imatjes inmaterials y confosas; sent cançons que no sab d'ahont surten... Entremitj dels cruiximents de la cambra, el tisich prega.

Prega per la Dona que present y que no ha trobat; prega pels ulls inconeguts y misteriosos que'l miran fit á fit ab un esguart de dolcesa consoladora; prega per tots y per todas las cosas.

Y somnia ab els jardins deserts y glassats; ab la pau de las tombas; ab las tenebras de la esglesia; ab la desolació de las runas; ab la majestat de las naturalesas mortas...

Y'l rellotje, inflexible é inmutable, va cantantli'ls minuts y'ls segons que li quedan en la terra.

Y al compás dels seus sorolls, el tisich, á la fi, s'adorm somniant y remembrant mentres panteja... y enllá, lluny, hont el cos no hi arriba, el tisich present las sensacions febles y profundas de la Bellesa suprema, y voltada de núvols d'or, blanca com una coloma verge, el tisich veu la ciutat dels desgraciats, la ciutat dels que fugen, la ciutat dels que cauhen vensuts; y mentres s'adorm, somriu ab consol y ab angunia, y sa respiració fadigosa's pert en l'ambient malaltis de la cambra...

¡Oh, qu'es hermosa l'hora dels desvaris sublims y dels sentiments fondos!...

XAVIER VIURA.

CANTS DE LA NOVENA
SINFONÍA DE BEETHOVEN

CANT DE JOYA

(POESÍA DE SCHILLER)

RECITAT

Germans: á fora tristesses! Altres cants més joyosos entonats arc sían; de joya ressonanta.

CANTS

Joya, qu'ets dels deus guspira
generada dalt del cel:
vent de foc el pit respira
sota 'ls plechs del teu sant vel.

Si ajuntarse'ls cors demanan
que un mal vent va separant,
tots els homes s'agermanan
hont tas alas van tocant.

Si fortuna generosa
ens ha dat un bon company
ó companya graciós,
cantarém ab més afany.
Sols si un cor hem fet ben nostre
forta veu podrém lluhí;
pro mes d'un girant el rostre
fugirá plorant d'aquí.

Joya tots voldriam heure
bo y seguint son pas florit,
y de joya tot s'abeura
de natura en l'ample pit.
Joya es bes y primavera,
joya bons amichs ens feu:
goig fou dat al cuch en terra,
goig al ángel prop de Deu.

Goig! Els astres cantan gloria;
van pel cel rihent triomfants.
Goig! Corré m rihent, germans;
hé roes som cantant victoria.

Abrasseuvos, homes, are!
Un gran bes inflama 'ls cels:
germans, sobre'ls bells estels
hi ha l'Amor inmens d'un Pare.

Humilfat, oh! món, are!
¡Criador de terra y cels!
Dins la llum de mils estels,
dins la llum cerquemte encare!

Traducció de

JOAN MARAGALL

ELS CONCERTS DEL LICEU

IV

Arribà son torn à las Sinfonias més conegudas y preferidas del públich barceloní, la *Quinta* y la *Sexta*, que respectivament van ésser sacrificadas en els concerts quart y quint d'aquesta temporada.

El majestuós tema de quatre notes ab que Beethoven comensa sa *Quinta Sinfonia* y reproduheix indefinidament d'un cap al altre del *allegro*, pert tota sa grandesa en mans del mestre Nicoláu. No n'hi ha prou ab que's diguin aquelles senzillas quatre notes: es menester donàrlashi tota sa expressió, marcant degudament son ritme pera que l'efecte resulti. Y aquí lo únich qu'ha resultat es la falta de quadratura. La orquesta no ha fet més que llegir ab una aussencia absoluta de colorit y ab bastant desequilibri entre'ls instruments de corda y els de vent, corresponent á aquests, com de costum, la pitjor part, en especial cap al final d'aquest temps en que atacavan el tema sense cap mena d'ajust y sempre ab retrás.

En l'*andante*, la hermosíssima melodia dolça y suau en que Beethoven hi vessà la inspiració, fou dita sense sentiment, com no pot menys de succehir ab uns violoncellos y violas qu'en lloch de cantar y frassejar, tan sols rascan las cordas. Ademés, *andante* no vol dir *dormida*, y'l senyor Nicoláu en aquest temps hi fa to t'una *miljdiada*, y no ho dihém precisament per la duració del mateix, sinó pel moviment desdibuixat ab qu'el porta. No hi dona 'l clar-obscur necessari, ni fa observar als músichs las indicacions *dolce* y *sempre pp*, que tan sovint marca la partitura. Y quan en el *crescendo* ls violins reprenen la melodia, y la fusta la repeteix casi un compàs més tart en forma de *canon*, aquesta imitació que's fan uns instruments ab altres s'ha de distingir ab molta més claretat, puig el quarteto de fusta (qu'es de lo pitjor de la orquesta) no sab lo qu'es el tocar net, ni fer els lligaments ni matisos que's porta cada frasse. Las entradas del metall en aquesta part, que deuen ser sempre ab tota força pera marcar el ple d'orquesta, ab dificultat se sentian, llevant aixis tota la grandiositat al motiu y acabantho d'espalllar ab el seu to tan desafinat y tan dolent com de costum.

La entrada del *scherzo* té d'ésser més grandiosa, marcantse més estacat el ritme del tema. Y quina desgracia'n va fer la corda del célebre *fugato*, d'aquesta part! L'efecte qu'en Nicoláu fa fer (ó tolera que fassin) als contrabaixos, es talment de circo equestre. El *crescendo* que prepara la entrada del *allegro* final el va portar, com tots els altres, sense cap relléu y faltanthi la brillantés al arribar al punt culminant. En aquestos passatjes es ahont convé més una batuta forta que s'imposi á tota la orquesta pera contenirla

en el comensament y per arrossegarla al plegat quan l'autor ho exigeix. Tot l'últim temps va ésser un verdader desgavell. Aixis que'l director etjegà l'*allegro*, vingué la descarrilada de la orquesta, y desd'aquest moment, impossible fou treuren l'aygua clara. El cant triomfal ab que's clou aquesta *Sinfonia*, quedà destrossat en mans d'uns músichs qu'anavan més perduts encara de lo que perdut estava son director.

Aixis es com hem sentit en el Liceu aquesta magnífica obra, que semblava que ni tan sols s'havia ensajat. Y aixó que, respecte á aquest punt, bé prou ne podrian donar rahó els que tingueren de pagar las QUATRE MIL PESSETAS á que pujaren els ENSAIGS de la *Quinta Sinfonia* de Beethoven en els concerts que dirigí'l mateix Nicoláu anys enrrera, en el teatre Principal.

L'endemà de la *Quinta* ns donaren la *Sexta*, qu'es com si diguessim que, després d'un disbarat com un temple, n'vingué un altre com una catedral. D'entre totas las Sinfonias de Beethoven, apart de la *Novena*, es en nostre concepte la *Pastoral* la que requereix una interpretació més de *virtuose*, y la millor, per tant, pera posar á proba'l valer d'una orquesta y de son director. Y en efecte: ben patent ha quedat després de la *catástrofe musical* del dia de Sant Joseph (ens en recordarém tota la vida), la ineptitud del mestre Nicoláu y dels músichs á sas ordres. Nosaltres, qual únich móvil es dir clar y català lo que'ls altres no gosán tot y tenint més dots y autoritat pera ferho, no'ns ensanyarém ara ab el desdixat mestre xiulat pel públich y abandonat de tots, fins del seu *gal vell* que per fi, al menys en aquesta ocasió, ha esbotzat el bombo y cantat la palinodia. Aixó dona la mida del trevall, á totas llums indefensable, del pobre Nicoláu.

N'hem sentidas moltes y moltes de *Pastorals*, dirigidas per mestres bons y per dolents, més d'aquestos que dels altres; però cap com l'última. Qui no va assistirhi no pot imaginarsho, perque á estonas fins ens figuravam qu'ho feyan expressament. La cosa comensà bastant mansa en un principi; semblava que l'atentat no aniria més enllà que els de la *Tercera* y de la *Quinta*; però poch á poch s'emboicà fins á tal grau, qu'al arribar la tempestat, ja hi havia hagut una desfeta. Inútil es analisar temps per temps tots els erros comesos. La magnitud d'aquestos ens faria interminables, donchs ens obligaria á repetir tot lo qu'hem apuntat al parlar de las anteriors sinfonias, però corretgit y augmentat cent voltas. Si en Nicoláu se distingeix sempre per la falta de dicció, de colorit, de clar-obscur, en lloch com en la *Pastoral*, la més descriptiva de totas las sinfonias, poden comprobarse aquestas qualitats negatives.

Per aixó'l primer *allegro* ns resultà d'una

monotonía insoportable y l'andante descolorit, sense'l més petit frasseig ni lligament, y sense veures cap matis en el llarch treball orquestral per que atravessan els temas fonamentals. Exceptuant els primers violins, que quan menys llegian ab bastanta claretat, el reste no arribá ni á dir lo qu'estava escrit. Dels segons violins y violas sols podem dir que no semblava que hi fossin, puig may donaren fe de vida. Els violoncellos, ab el seu to tan aspre com de costúm y sa falta absoluta de sentiment; y els contrabaixos produhint una confusió extraordinaria en tots els passatges en que intervenian. La fusta més malament encara que'ls altres dias, per la senzilla rahó de que aquesta es una sinfonia pera solistas, pera verdaders mestres, y'ls nostres ni á aprenents arriban. No's pot donar res més mal tocat que l'andante que sentirem ab aquell oboe y aquelles flautas, y pitjor encara ab aquell clarinet desafinat, xisclant continuament, no modulant may. Quin modo de *glopear* els passatges en terceras! Y quina manera de dibuixar la fusta las filigranas del final!

En l'última part vingué la verdadera *debacle*. Desde la primera frase en que'l corn doná la senyal pera desbandarse, ja no fou possible tornarlos á sentir encarrilats. Ningú, absolutament ningú va arribar ni á llegir-lo'l seu paper, y menys encara'l mestre, qu'anava á remolch dels seus músichs. Tot desencaxat, tothom perdut en mitj d'una *tempestat* que no arribava ni á parodia de la que deuria haver fet esclatar el geni de Beethoven pe'l demunt del director y de sa orquesta. N'hem tingut de sentir de profanacions d'obras mestras, però repetim que com aquesta de la *Pastoral*, ben pocas. Y pensar qu'encara no som allà ahont aném!

La ovació única, verdadera y merescuda del quint concert, ha sigut pera l'Orfeo Catalá, al interpretar magistralment la *Missa del Papa Marcelo* de Palestrina. En ella's troba l'Orfeo en son verdader terreno, puig de las moltras obras que li hem sentit, es en las d'aquesta naturalesa ahont més ens ha entusiasmat. Es notabilissim l'ajust ab que'ls coros d'en Millet cantan aquesta obra, que tan bé encaixa en sas veus, y la expressió y relleu que donan als principals passatges, entre'ls que descolla per sobre de tots el final del *Credo*, en que'l coro's creix per moments fins á produhir un efecte tan admirable com llegendim. Pot ben afirmar-se qu'en obras com aquesta arriba l'Orfeo, en lo relatiu al mecanisme, á un alt grau de perfecció. Però es deplorable que la *Missa* de Palestrina sols pugui ésser apreciada en tot son valor quan s'executa en el teatre, ahont may podrà produhir tan hermós efecte com sota las voltas d'un temple; mes s'oposan á aixó ultim las rónegas disposicions eclesiásticas qu'exclueixen dels oficis litúrgichs las veus fe-

meninas, encara que, per altra part, toleran continuament la execució de trossos d'óperas y sarsuelas, y de tota mena de música exenta de sabor religiós. Quan el temps ens vagui, ens proposém dir quatre veritats sobre aquest importantíssim tema.

Pera final d'aquest concert, el mestre Nicoláu s'encarregá de fer malbé tres conegudissims trossos de Wagner. No sempre ha de ser Beethoven qui pagui la festa. Els famosos *Remors de la selva* els porta en Nicoláu ab un desconeixement absolut de l'obra, comensant ab exagerada lentitut, pera convertir-se després en un temps massa viu y fins precipitat cap al final sense motiu qu'ho justifiqui. Tot el cant del aucell fou dit no sols sense matis ni expressió, sinó que ni l'oboe ni'l clarinet llegiren correctament las notas escrites. El preludi y la mort de *Tristan é Isolda*, foren tan mal executats com la pesa anterior, puig allí ahont tot es sentiment, passió, desitj, ardor amorós, ¿qué voléu que'n surti de l'anima *petrificada* del senyor Nicoláu? Devém fer especial menció del extraordinari ensopiment ab que conduhi el preludi allargant las frases de tan exagerat modo, que foren enterament desnaturalizadas.

La *Séptima Sinfonia* de Beethoven obria'l programa del sisé concert. El públich, que ja va cansantse de la indigna execució qu'obtenen las obras d'aquest mestre, fa més enérgica á cada concert la seva protesta, arribant en la *Séptima* á demostrarho d'un modo bastant significatiu. Y no es que la interpretació d'aquesta *Sinfonia* fos pitjor que la de las sis anteriors; lo que hi ha en realitat es que'ls disbarats se posan més de relleu á causa de la major complicació y progrés en l'estil de composició de las últimas sinfonias.

En el primer temps, las escalas dels instruments de corda en el *poco sostenuto* foren ditas ab molt poca netedat, y altre tant dirém dels dibuixos d'acompanyament en el *vivace*, particularment dels segons violins, que no's sentiren may. La fusta, que tan gran paper hi juga, estigué com de costúm molt desequilibrada y llegint sa part ab gran incorrecció. L'atrevit y genial moviment ritmich de aquest temps, ab els seus canbis d'armonia, salts d'un registre al altre, interrupcions sobtadas y transició continua dels pianíssims als fortíssims, quedá perfectament incomprés pel mestre Nicoláu.

El prodigiós *allegretto*, el magnífich tros, un dels més hermosos que Beethoven va escriure, no produhi'l menor efecte; tant, que creyém es la primera vegada que'l sentim sense repetició. La deliciosa melodia que comensa en els baixos y va pujant progressivament fins als instruments més aguts, fou dita d'un modo tan descolorit, y ab tan defectuosa gradació, que feya verdadera llástima sen-

tir destrossar un fragment tan sublim. Y per mostra d'execució bruta y desdibuixada, podem citar tot el fugat de corda del final de aquest temps.

Major fou encara'l desgavell en els dos últims temps. El *presto* anà sense cap precisió, ab sobrada pesadés, y molt mal accentuadas las escalas descendents que cantan el tema dominant d'aquest temps. Y en l'*allegro final* la orquestra's va descompondre més que may, tocant els músichs completament perduts de un cap al altre; tot aixó adornat ab unas desafinacions horrorosas del metall y de la fusta. El *brio* que requereix aquest *allegro* no'l poguerem veure en la batuta mandrosa del senyor Nicoláu. La *ovació* que li tributá'l públich fou ben merescuda.

Disfrutarem en la segona part de tot un poema sinfónich, del senyor Lamote de Grignon, autor d'aquella célebre *Sinfonia Catalana* que sentirem l'any passat al Lirich. El poema *Medora* es un teixit de notes y més notes posadas per l'autor sense la més petita concordancia, com tampoch no'n guardan ab el cant de Lord Byron en que l'autor vol haver-se inspirat. Aixó es lo que més hi hem trobat á faltar: la inspiració; no anant tampoch gayre més enllá l'obra com á treball de composició, puig l'autor desconeix bastant els efectes que's poden treure dels diferents instruments de la orquestra. Las frases son ditas constantment per aquesta al unissono, y el motiu principal no's mou (com es de suposar) dels primers violins. El públich s'ho escoltá com qui sent ploure, rahó per la qual no volém enfondir més per ara en la personalitat artistica del senyor Lamote de Grignon.

Y per ultim, s'executaren com á novetats, el magnífich *Ofertori* del *Requiem* de Berlioz, en que s'hi notá un gran desequilibri entre la orquestra y els coros, puig si bé aquests cantaren á conciencia sa part, quedavan continuament ofegats per la orquestra que tocava bon xich més fort de lo degut; y l'*Alleluia* del *Mesias*, de Haendel, que produhí escàs efecte, potser principalment per la pobresa y monotonía de la orquestació. El *Credo* de Palestrina, executat per l'Orfeo ab la brillantés de sempre, fou l'èxit veritable d'aquest concert, apart de la óvació delirant qu'obtingué la Senyera del Orfeo, al apareixe deslliurada de la iniquitat comesa per nostres tirans.

JOAQUÍM PENA

TEATRES

TEATRE INTIM

GENGANGERE (*Espèctres*).

Coneguda ja del públich l'obra de l'Ibsen, per haverla representada en Novelli, y coneguda també dels aficionats la traducció cata-

lana d'en Joaquim Casas y en Pompeu Fabra, per estar impresa y perquè's representá una volta en el teatre Olimpo, no'ns en ocuparem del drama del genial autor noruech ni de las qualitats de la esmentada traducció. Arribem tart pera judicarlos, y, per altra part, no disposém avuy del espay suficient pera ferho com se mereixen.

Concretantnos, donchs, á donar compte de la impressió que'ns produhí la representació donada en el teatre Lirich, y encara que l'amistat ens lliga ab en Gual, procurarem ferho ab bona imparcialitat y millor intenció.

Comensém per dir que'l *Teatre Intim* es molt simpàtic, y encara ho es més l'esforç d'en Gual y sos col·laboradors al dar á conèixe las obras modernas nacionals y estrangeras, presentantlas ab una propietat y riquesa de detalls á que no estavem acostumats. Aixís ho han fet ab *Gengangere* y, diguemho tot seguit, un gros pes que portavam sobre nostre esperit ens va caure al aixecarse'l teló y veure aquella sala presentada ab un coneixement tan intens de l'obra, del autor, de las costums y de l'ambient social en que'l drama's desenrotlla; y al sortir els primers personatjes, vestits ab escrupulosa propietat y moventse ab naturalitat no afectada, desaparegueren per complert nostres recels, puig hem de confessar ab franquesa que teniam molta por de que l'obra de l'Ibsen fos profanada. Bé prou qu'ho sabiam qu'era en Gual qui la presentava, y que per aquesta part no hi havia perill; lo que'ns feya por era la execució. ¿Va ésser aquesta encertada? Si; l'obra de l'Ibsen va sortir, en conjunt, ben arrodonida, y va produhir en el públich que silenciós la escoltá, la impressió intensíssima que sols s'obté en aquesta classe d'obras quan son ben interpretadas. Lluny de resultar una profanació, siguié un èxit pera tothom, y'ns en alegrém moltíssim, no ja sols per ells, sinó perquè'ns varem acabar de convençer de que no es pas impossible'l posar en escena obras d'aqueixa empenta; y á nosaltres que'ns entusiasmam, aqueixa sola possibilitat ens produheix gran satisfacció.

Vol dir aixó que la execució fos perfecta? No. Bon xich se'n falta. Tots varen fer lo que van poder; tots se sabian el paper á la perfecció; tots, els homes especialment, concien l'obra á fons y tenen suficient criteri per entendrela; y tots (aixó es lo més estrany) han demostrat tenir condicions pera representar. Donchs bé: á pesar d'aixó, no n'hi va haver cap que'ns satisfés del tot. En primer lloch, de cada cent paraulas no'n varem entendre la meytat, lo qual vol dir que si no haguessim conegut l'obra casi de memoria, ns haguéram quedat á las capsas. Lo primer que's necessita pera fruhir en el teatre, es sentir lo que diuen els actors, y en obras com las de l'Ibsen més que may, perque en ellas no hi ha palla; tot es essencial;

cada frasse que's pronuncia contribuïeix a arrodonir un tip, a explicar sa psicologia y'l per què de son obrar; de manera que'l públich no'n pot perdre cap, sinó no comprendrà res. Nosaltres desafiém a qualsevol dels qu'assistiren a la representació sense coneixen els *Espectres*, a qu'espliquin el sentit de l'obra. Hi ha que desenganyarse: mentres se representi en un escenari gran per un públich qu'està en una sala més gran encara, no's pot parlar com se parla a casa; es necessari dir, y dir teatralment. La dicció, millor dit, la falta de dicció, es la causa de que no se'ls senti. No hi ha pas necessitat de que s'esgargamellin a crits; lo que falta es saber respirar y fer pausas a temps, saber modular la veu y tonalitzar-la de manera qu'arribi clara al espectador. En comptes d'això, tant en Gual com els demés, semblava que no representessin pel públich, sinó per ells mateixos, y es clar que si ells se sentien ab veu natural, nosaltres no'ls sentiam de cap manera. Per més esforços que fessim, no logravam entendrels, y'l públich verament aficionat arribava al final dels actes rendit y afadigat, més que per la emoció, que no arribava a experimentar, per la tensió nerviosa produhida al concentrarse a fi de poder endevinar lo que per medi dels sentits no percebia.

No volém insistir més sobre això, ni parlarém d'altres detalls menys importants, per que nostras observacions son de sentit comú. Si n'hem parlat, es per que creyém qu'en obras d'aquest género s'ha de filar molt prim, y ns sab greu qu'en Gual no s'hi fixi en això, puig gent qu'ha vensut y sab vence dificultats més grossas, si hi reflexionessin y ab bona voluntat se proposessin superarlas, ho lograrian y darian un gran pas pera que'l públich li anés prenent gust a aquest *teatre*, que tant a ells com a nosaltres ens captiva y enamora.

E. T.

NOVETATS

L'ÉREDE.

Com en todas las obras dramáticas de Marco Praga, s'hi troba en aquesta una admirable disposició d'escenas, un diàlech viu, sempre vibrant, pastós, y sobre tot, un interès que va creixent sempre y manté en constant expectació al auditori, sens enervarlo may ab escenas massa diluhidas, ni enspirlo ab actes llarguissims y pesats. La justesa y la proporció, son potser las qualitats capdals de Marco Praga, es dir, el verdader sentit del teatre, que desgraciadament brilla per sa ausència en todas ó quasi bé todas las obras mestras del teatre intelctual modernissim, per exemple, *Espectres* de Ibsen y *Come le folie* d'en Giacosa; y cito aquestas dugas per que las acabo de veure representadas y la

impresió es ben fresca. Es clar que, de *L'erede* a n'ellas, hi ha una gran diferencia, y es clar que, si'm davan a escullir, me quedaria sense pensarmhi gens ab las dugas obras esmentadas, per que admiro com el que més y soch devot veritable del geni de Bergen y dels drmaturchs escandinaus, belgas, alemanys é italians qu'ab tanta fe y talent treballan per enlayrar el TEATRE, cadascú a sa manera, y fer que sigui quelcóm més que un *mer passatemps*, retornantli l'esplendor que tingué en altrás épocas.

Peró voldria que's preocupessin un poch més de *lo qu'es el teatre*; en una paraula: que fossin més poetes y autors dramátichs, que pensadors y filosops.

Tornant al drama d'en Praga, té un primer acte, tallat a manera de prólech de melodrama, justissim, molt ben fet y ab un final forsa atrevit; dos actes hermosament arrodonits y un quart acte un xich desigual, ahont decáu no poch la forsa ab qu'estava trassat en els actes anteriors el caràcter més bonich del drama, 'el de Constanza, la filla del Marqués Capiago d'Arda, que pera reparar la mala acció comesa per son difunt pare en la honrada familia Sthor y en la persona de la noya, s'casà ab el germà d'aquesta, donantli son cor, son blasó y sa fortuna, y despreciant els parers y consells de sos parents, que momificats en un criteri mitj-aval de diferencia de classes y de miraments socials, volian pagar ab un gratat d'or la deshonra de la noya Sthor, comesa pel Marqués, son cap de familia.

La interpretació fou excelent per lo que toca a la Mariani, a la Montrezza y a n'en Chiantoni, y regular per part de tots els altres.

S. V.

IL DUELLO.

Quan la senyora Mariani decidi cambiar els elements de sa companyia, creguerem molt exposat que prescindís d'un actor y director tan consumat com el genial Paladini.

Els èxits obtinguts per certas obras d'un gust artístich refinadissim, ens feren concebir falagueras esperansas de regeneració pera la cultura de nostre públich.

Al veure que las funcions de l'actual companyia Mariani (en la qual sols hi hem vist un artista notable, el jove Chiantoni), no atreyan al teatre aquella gentada que l'omplenava pochs dias avans, poguerem sospitar qu'encara hi havia bon gust a Barcelona. Nostras ilusions prompte s'esvaniren: molts d'aquells senyors qu'havian aplaudit ab entusiasmisme las admirables obras d'en Praga, Sudermann, Giacosa, etc., y el delicat treball d'en Paladini, avuy se cargolan de riure ab las pallassadas d'en Massi, a qui sols se li pot dir artista per que també aixís s'ano-

menan els clowns del circo equestre; y plo-
ran com criatures devant de dramas revellits,
falsos, encarcerats y ridiculs com *Il duello*,
d'en Ferrari, representat el dissapte.

No caldria parlarne si no fos perque ab ell
va presentarse'l nou director senyor Pietro-
boni. Pel sol fet de triar tal obra, ja podria
ferseli la veremencia.

En Pietroboni es un senyor de certa edat,
de bon regent, que no faria cap mal paper
en la *directiva* d'un *Fomento*, o en la *presi-*
dencia d'una *Asociación de fabricantes*; però
per director d'una companyia seria, resulta
molt passat de moda. Es el tipo ideal per
director d'un *Conservatori*, es a dir, d'una
d'aqueixas grans *fábricas de conservas artísti-*
cas. Es d'aquells que glopejan las paraulas y
sempre sembla que parlin en vers, d'aquells
que no oblidan cap detall d'expressió dels
apuntats en el llibre de *text*, dels que saben,
per exemple, que l'*admiració*'s demostra ar-
quejant las cellas y badant la boca, y'l *dolor*
fent el patarrell com una criatura rebecca...
Y'l sentiment?... El sentiment veritable...
Ja veurán: en el *teatre tot es convencional!*
Donchs bé: l'obra d'en Ferrari es un *rescal-*
fat; en Pietroboni es alló qu'ara'ls artistes
joves en diuen una *patum*; y'l públich va
trobar qu'estava d'alló més bé. ¿Qué hi fa-
rém? Confessar que'ns haviam equivocat y
qu'ha fet molt bé la empresa Mariani ab lo
qu'ha fet, perque sembla que será veritat
alló que diuen de que cada públich té'ls
autors y artistes que's mereix.

O. M.

DE PINTURA

Un dia'm deya un amich que podria con-
signarse en el Baedeker, com a nota inter-
essant als que viatjan, que a Barcelona tots
els pintors s'assemblan; y la gran justesa de
la seva afirmació se'm quedá grabada a la
memoria.

En Carles Vázquez, qu'ha exposat a can
Romeu (*Quatre Gats*), també s'assembla;
també es de la colla dels que quan van
a Llotja *fan vermell*, quan van a París, Bél-
gica, Granada o la Mancha, corren per
aqueixos mons de Deu desprovehits d'un
ideal que'ls guihi, ab el *lastre* feixuch de la
visió d'altras obras que'ls han impresionat y
que donan al públich com la traducció de la
traducció d'un'altra traducció debilitada y
aygualada, renyida en absolut ab la creació
personal.

En las obras del senyor Vázquez s'hi des-
cubreix més aviat un estudiós ab ganas de
vence las dificultats del *metierisme*, que un
preocupat de donarse a coneixe ingenua-
ment. Estudia més per pintor que per artis-
ta, y es digne de figurar entre la colla dels
que forman la nota curiosa pel Baedeker.

A ca'n Parés, res de nou. Pintura d'aquella

que'n volen dir catalana y que no té res que
veure ab el nostre modo de ser ni ab els nos-
tres tipos, ni ab las nostras costums, ni
ab las nostras encontradas. Desconeixement
complet de las nostras valls emboyradas
per la fada nebulosa del Pirenéu, res que
recordi el remoreig dels nostres boscos ni la
potent poesia de las nostras valls. Recorts,
recorts y més recorts d'alguns mesos passats
a fora entremitj de francesos o d'italians,
y'ls que no hi han estat imitan als que n'han
vingut.

Tanta y tanta semblansa, que més que
semblansa arriba a ser uniformitat dintre de
la nostra Barcelona, m fa pensar en un fet
que'm succehi a París l'any de la darrera
Exposició Universal. Vaig allotjar-me al *Hô-*
tel des Pays Bas, y la *dame de comptoir*, al
entregarme'l número de l'habitació m va dir
ab seguretat: — Vos sou de Barcelona! N'han
vinguts molts de barcelonins y, vist un, vis-
tos tots. La mateixa barba tallada del mateix
modo, el mateix vestit, el mateix barret y
exactament la mateixa llargada de punys y
alsada de coll tancat per una corbata simi-
lar. Vist un... vaja, que'ls coneixeria per tot
arréu.—

Tot s'assembla, homes, vestits, pintura,
etcétera, y tot fa pensar ab el quento d'en
Pep Llimona dels dos gossos, el *Layón* y el
Tigre: dos gossos que s'assemblavan tant,
que no podian assemblarse més, com dugas
gotas d'aygua; però... el que s'assemblava
més era'l *Layón*.

Si seguim per aquest camí, l'art de Barce-
lona dintre de poch encara será pitjor que'l
Layón.

A. R.

CONSELL GENERAL

de representants de la «Unió Catalanista».

El diumenge 25 del corrent, va tenir lloch
en el local de la *Unió Catalanista* la reunió
del Consell General per admetre a las enti-
tats, periódichs y particulars que tenen soli-
licitat l'ingrés.

La Junta Permanent hi assistí en ple, y
després de llegir-se y aprobar-se l'acta del
Consell General anterior, varen ser admesas
las següents entitats: Agrupacions Catala-
nistas de Sant Andreu de la Barca, Palafrugell,
«Art y Patria» de Rubí, «La Coronela»
d'Esparraguera, «Lo Trángul» de la Barce-
loneta, «Lo Renaixement» de Barcelona, de
Granollers, de Crespiá, de Molins de Rey,
«1714» de Celrà, «Lliga Catalanista de Ri-
poll y sa comarca», Associació Catalanista
de Vilanova y Geltrú, Centre Catalanista de
Figueras, «Rafel de Casanova» de Manlleu,
periódich *Gent Nova* de Badalona y «Centre
Catalanista Gracienc».

A continuació, l'President explicá la gestió
de l'actual Junta Permanent, donant lectura

al notabilíssim document que a continuació transcribim:

UNIÓ CATALANISTA

La Junta Permanent de la *Unió Catalanista*, crida a las colectivitats adheridas y als socis individuals al Consell General que's reunirà a Barcelona en lo local de la «Lliga de Catalunya» el dia 25 de mars, pera esplicarli la conducta per ella seguida desde'l dia de son nomenament sotsmententia a la seva aprobació.

Ben lluny tenia del pensament lo donar compte de sos actes avans del temps reglamentari, perque no li remordeix la consciencia d'haver fet res que contradís al honor encàrrec que li feu en lo dia de sa elecció la *Unió Catalanista*; però, apenada l'ànima per una ja massa llarga y enutjosa campanya d'acusacions y fins d'insults oberta contra ella per alguns periódichs de qual catalanisme no volen que's dubti, se sent la necessitat de recorre al Consell General pera saber de una vegada quin valor ha de donar a tan estrepitosa cridoria, pera justificar-se davant dels que de bona fe hajan posat en dubte la correcció de son procedir y pera veure si en realitat sos fets estan en desacort ab lo criteri que las entitats adheridas s'haurán anat formant en presencia de tan desagradable brega.

Mes, sia la que sia la decisió que prenga'l Consell General al escoltar y sospesar las detalladas explicacions que la Junta Permanent donará de sa conducta, aqueixa creu del cas fer públicas ja desde ara algunas declaracions que, ab lo fi d'esbargir la boyrada de falsas acusacions y de immotivats judicis de que ha sigut objecte, desitja que arribin a coneixement de tothom.

Lo primer que té interès en manifestar ab ben alta veu es que ni ha impulsat may ni promogut las deplorables desavinensas escaygudas en lo camp del Catalanisme, avans exemple de cordura y d'estreta germanor entre sos entusiastas afiliats. En los moments actuals que poden ser de persecució y de proba y en los que's fa més que may necessaria la cohesió de foras de quants posin per demunt de tot altre interès l'amor a Catalunya, pesaria sobre la seva consciencia l'haver intencionadament treballat per atiar en nostras filas lo foc de la discórdia.

Desgraciadament la divisió existia ja, y per cert no gayre encoberta y en lo fons ab la mateixa intensitat que ara, molt avans de la constitució de la actual Junta Permanent. Mancava sols una ocasió, una excusa ab que poderla fer ostensible ab apariencias d'oportunitat, y'l Manifest dirigit «Al poble català» a fi d'orientarlo en mitj del rebombori promogut per la proclamació d'un projecte de concert económic provincial, vingué com l'anell al dit als elements de la *Unió Catalanista* que desaprobaren aquell document, pera trobar que era arribada l'hora de que la dissidència esclatés públicament.

La Junta, a la que tan sense justícia s'acusa de haver excitat la dissidència latent, se limitá en aquelles circumstancies a cumplir ab lo que entenia que estava obligada a fer. Mal podia prestar son consentiment a unas bases de concert económic que estavan en evident desacort ab las del programa sostingut en las sevas Assambleas, ni a un projecte que partia del artifici de la divisió de Catalunya en provincies, y que's mateixos presidents de las cinch associacions que'l formularen no volgueren donar a conèixer a la *Unió Catalanista*, segurs de que aquesta no podia contribuir a la seva redacció.

Y la Junta combaté'l projecte, no pas, com s'ha dit, per posar en dubte la bona intenció de sos autors, sinó pera doldres amargament de que's entusiasmes irreflexius y las energías malagunyades que llavors se despertaren no s'haguessin sabut ben dirigir cap a la petició de solucions més amplas y més completas y generosas ja que,

aixís com aixís, s'havia d'estar molt enecat pera no veure que's governs actuals no havían d'otorgar la més mínima concessió adhoc essent tan pobre y tan mesquina com la que's sollicitava.

Lo cert es que per aquest sol acte *La Veu de Catalunya* y's socis individuals ab son criteri identificats se cregueren ab motiu suficient pera no continuar en las filas de la *Unió Catalanista*, decisió digna de ser doblement sentida per lo que alguns d'ells havían treballat en sa creació y sosteniment y per la calitat dels mateixos, però que ni's acusava de massa tolerants ni semblava que havia d'autorizarlos pera emprendre una campanya tan crua y enverinada com la que sostingué'l referit diari, convertint en dipòsit ahont s'hi recullian pacientment tots los dictaris y totes las recriminacions que altres periódichs havían anat escampant contra la Junta.

Passá al fi la turbonada, y com, agotat ja'l tema del desventurat concert económic, no hi havia més remey que tornar a deixar a la Junta en pau, se feu necessari pera revifar lo foc que anava esmortuintse cercar un altre fet qualsevol, un petit incident que al ser discutit pogués pendre fàcilment proporcions desmesuradas. Y'l fet ocorregué a Lleyda ab motiu del miting organitzat per iniciativa de la *Unió* posada d'acort ab la «Associació Catalanista» d'aquella ciutat com a protesta per la arbitraria persecució, sols concebible a Espanya, que en la regió lleydatana sufrien nostres germans de causa.

Ja distribuïts los torns y horas, avans de que arribessin los companys de las altres regions a Lleyda, dos distingits oradors catalanistas y particularment molt estimats per aquesta Junta, l'un representant d'un Centre molt novell qual existencia oficial desconexia la *Unió* y l'altre d'un diari avuy dissident, se presentaren com a invitats pera pendre part en lo meeting, demanant per consegüent lo lloch que en lo mateix se'l senyalava.

Desconeguda per la Junta que suscriu la oficiositat de tal invitació y en la impossibilitat de pendre cap acort per falta material de temps, y, sobretot, enfront del perill imminent de que la fatal divisió que deplore'm s'accentués encara més al trobar-se davant per davant los avuy enemics, lo President de la *Unió*, que allí's trobava, no considerantse ab cap dret pera imposar als oradors adherits y a las entitats expedicionarias adictas la intervenció en lo meeting de colectivitats desafectes, ab las quals, ab rahó ó sense, aquelles potser no voldrien públicament alternar, se cregué obligat a avisar a la *Associació* l'conflicte que podia sobrevenir pera defugirne tota responsabilitat, retirantse davant de la seva indecisió als oradors esmentats.

La Junta Permanent, al fer-se la conducta observada per la presidencia, la qual reconegué a la *Associació* de Lleyda la llibertat en que estava d'haver pogut prescindir de son concurs si tal hagués sigut sa intenció, enten que seriament no'n podia seguir cap altra. Ningú la guanya en lo desitj de reconciliar a tots los elements del Catalanisme avuy en desacort, però aquesta *unió* la vol oberta, franca y definitiva, y a saber que's referits oradors s'oferiran a pendre part en lo meeting, hauria fet tots los esforços possibles pera que sa admissió fos tal vegada lo preliminar d'una avinensa que ab lo temps s'imposará. Però tampoch la guanya ningú en respectar la lliure acció de las sevas entitats y dels seus socis y hauria sigut un acte autoritari y verdaderament absolutista lo d'imposar per sorpresa la ingerencia en lo meeting de representacions ab las quals moltíssimes d'aquelles no volian comptar. Y, en fi, ab la má posada al pit, contesti qualsevol dels que més condemnan la Junta: obligada a triar entre's dos representants, sols y verna, de duas entitats no afectas a la *Unió*, y's quatre ó cinch cents expedicionaris adherits que ab ells allí no comptaven, davant de la impossibilitat d'intentar

una reconciliació que hauria sigut ridícula si se havia de trencar al endemà, quin és la Junta Permanent que s'hauria atrevit a optar per los primers?

Però l'objecte principal quedava realitzat. Haver lograt posar en un moment de compromís a la *Unió Catalanista* y a la «Associació de Lleyda», la qual, per cert, oficialment tampoch havia invitat al aludits representants a usar de la paraula en lo meeting; haver trobat lo medi de fer rajar una altra plujeta d'insults y de paraules grosses sobre aquesta Junta Permanent, aixó sí, no admetent en lo diari que té dret a estampar qualsevol injuria, la publicitat d'una rectificació sense mutilarla o falsificarla ab graciosos comentaris; haver, en fi, motivat la nova deserció d'un Centre y de dos ó tres periódichs adherits; tals han sigut las gloriosas despallas de la victoria alcançada per los dissidents en la última batalla.

Y veyeu aquí's dos gran crims comesos per la Junta Permanent als que's vol fer passar com a promovedors de la divisió catalanista. La Junta sols demana á Deu que no's puga fer mereixedora de més grossos càrrechs, puig dels dos únics fets de que se l'acusa ni's disposa á sentirne propòsit d'esmena, ni pensa ab ells haver arribat més enllà d'ahont lo dever li manava. Respecte al primer, lo de sa marcada oposició al deficient projecte de concert económic avuy ja enterrat, parli de son acert en no posarhi cap confiança, no per cert la estúpida desatenció del Parlament espanyol, de la qual no la cap cas, sino la gelada fredor ab que avuy ne parlan los que n'erán sos més fogosos partidaris, la diversitat de criteris sostinguts per los encarregats de defensarlo, y, sobretot, las modificacions y adobs que ja s'han anunciat y ab que se'l vol refer lo dia que's cregui propici pera presentarlo de nou.

En quant al segon, ó sia'l de la actitud que involuntariament se veje obligada á pendre en lo meeting de Lleyda, contesti per ella la Societat més directament interessada en la qüestió: la «Associació Catalanista» d'aquella ciutat acordá en Junta general, en sessió celebrada'l dia 8 de aquest mes, refermarse en sa adhesió á la *Unió Catalanista*.

Peró, fins suposant que en qualsevol d'aquests cassos hagués anat errada, fins donant per admés que en algún de sos actes, mentres no sian los que pertanyen á la essencia del Catalanisme, hagués obrat d'una manera inoportuna ó poch apropiada, ¿faría lloable tot aixó la tasca de qui hagués anat estant al aguayt d'una relliscada possible ó d'un descuyt excusable, pera recriminarla ab tant calor y ab tanta aspresa com la manifestada per los que ara s'han declarat sos adversaris? Si en lloch de demanar, per medi del Consell General, la rectificació de sa conducta, s'optés sempre pel fácil medi de desertar del costat de la Junta, quan sembla que aquesta no ha obrat prou bé, ¿quina lliga d'associacions, conservadoras de sa vida propia y autónoma, sería may possible? Si fos cert, que no ho es pas ni pot serho, que la unió del Catalanisme depenia de causas tan petites, s'hauria de comensar per confessar que'ls llassos que semblavan juntar tan amorosament á totes las sevas entitats eran en bona fe ben febles y ben esquinsadissos.

Altra declaració que la Junta Permanent ve obligada á publicar es la de que no pot admetre que haja donat may dret á que se la considerés com a sistemáticamente partidaria d'una política catalanista radical é intransigent. La fórmula del *tot ó res* que ab estranya persistencia se li ha wingut atribuint, es una nova invención no llegitimada per cap de sos actes.

Arribin fins allí hont se vulga las aspiracions nacionalistas dels individuos que la componen; ella, com á entitat, no ha deixat ni un moment d'enmollirse al criteri amplísim que representa'l programa que li ha sigut confiat y dins del qual hi caben tots los més variats matissos del

Catalanisme, lo mateix las tendencias més conservadoras que las més exaltadas.

Res més pueril, per lo tant, que l'haverla suposat entretinguda en anar fent classificacions de catalanistas en purs ó impurs, revolucionaris ó evolutius, vells y joves, radicals y oportunistas, y demés variants de tan ridícula fraseologia torastera, contra qual aplicació sembla que protesti la grandesa de nostra causa. Un sol integrisme, una sola intransigencia's complau en professar aquesta Junta: la del manteniment intacte de las Bases de Manresa tal com entengué que li fou encarregat per la *Unió Catalanista* que la elegí, y en la mutilació de las quals creu que no pot consentir de cap manera.

Es clar que las Bases de Manresa no son intangibles. Es clar que ells mateixas son fillas de la evolució natural del Catalanisme, que de literari que fou en un principi s'anà transformant fins arribar á aquella clara definició política de nostras aspiracions actuals, aixis com no es menos clar ni menos natural suposar racionalment que dita evolució anirá continuant y no pas pera desfer lo fet y tornar enrera, sino en sentit ascendent y progressiu; però es únicament la *Unió Catalanista* la que per medi de sos Consells y Assambleas pot senyalar las modificacions necessaries ó pertinents, tocantli no més á la Junta actual, y á las altras que vindrán, la missió de respectar y de vetllar per lo cumpliment de sos acorts sense ferhi la més menuda alteració.

Y á aqueix estricto cumpliment s'ha limitat la gestió de la Junta. No ha dogmatizat ni tampoch ha obert cap cisma; no ha sentat doctrina nova ni en la qüestió económic ni en cap altra. Sab de sobras fins ahont arriba'l poder de la seva autoritat, que té per delegació y no per dret propi, y no havia d'exposarse á gratient á ferse mereixedora de cap de las aspras censuras que té la seguretat de que no se li haurian dirigit en dias menos tempestuosos.

Y en quant á la seva bescantada intolerancia ab los dissidents, bé l'ha de reconeixer com á la més calumniosa de las acusacions qualsevol que s'haja fixat una mica en lo procedir de la Junta en aqueixa qüestió. No l'ha perduda may la serenitat, gracias á Deu, fins á no saber resistir ab tota energia las excitacions de molts entitats que, frisosas de posar un correctiu á las insidiosas provocacions d'algún periódich, demanavan á boca plena sa expulsión de la *Unió Catalanista*; no l'ha perduda may, fins á no deixar que obrés tothom ab tota la llibertat á que tenia dret, sufrint com alguns periódichs adherits judicavan, devedgadas sense cap fonament, la seva conducta, deixant passar ab resignació'ls càrrechs d'absolutista y de demagógia ab que indistintament se la obsequiava y suportant lo titol de repartidora d'excomuniions que ni ha llenat may ni vol llenar contra ningú.

May ha expulsat á ningú de son costat; se n'ha anat qui ha volgut. Que no es pas ella la que concebeixi mesquinament á la *Unió Catalanista*, com un conjunt d'entitats arrengreradas y regidas per una disciplina de quartel ó de partit polítich espanyol: sino que, al contrari, no creu que ningú l'aventatji en saber respectar la autonomia y la vida propia de cada colectivitat, volguentlas á totes agermanadas, no pas per un mateix reglament, sino per una mateixa idea.

Y precisament la Junta té la pretensió de que á aquesta actitud deu lo manteniment casi intacte de la *Unió Catalanista*, que al cap y á la fi, després de tanta crididissa y per respectables que sian alguns dels dimittents, de prop de un centenar de colectivitats de que avuy se compón la *Unió*, un sol Centre y tres ó quatre periódichs son en conjunt los que l'han abandonada.

Y encara creu més: entén que fora de la *Unió* pot ferse també bona feyna en favor de Catalunya, y confia en que'ls que avuy han fugit, no per aixó treballaran menos afanyosament per la re-

dempció de la nostra desventurada patria. Ells saben sens dubte lo que's proposan, y no hi ha dret a contrariar-los mentres no's cuydin d'entorpir ni entrebancar la marxa de la Unió. Si es cert que van al mateix fi que aném nosaltres, que hi vajan pel camí que vulgan: ja'ns trobarem.

Finalment, al declarar la Junta Permanent lo desitj d'una concòrdia entre tothom pera dirigir los generals esforços contra nostre enemich comú, lo repugnant centralisme que ara més que may nos aménassa, prega de nou als periódichs adherits que dongan ja per terminat lo llastimós espectacle de las bregas que fins ara han agitat lo camp catalanista, no contestant á cap provocació ó á las insinuacions més ó menos molestosas dels altres, deixant sols en sa trista tasca als que's vulgan entretenir en continuarla.

Després d'aixó, indicat ja'l criteri en que la Junta ha basat la seva conducta en las difícils circumstancies que han fet un bon xich més pesants sos càrrecs, resta ja no més que donar de la mateixa totas las explicacions que li sían demanadas. Aixís pensa ferho devant del Consell General de la Unió Catalanista, á qual superior autoritat las vol sotmetre; la seva decisió será la sentència que li pertocarà acatar.

Barcelona, 13 de mars del any 1900.

Manel Folguera y Durán, de Sabadell, *President*. — Joseph Franquesa y Gomis, de Barcelona, *Vis-President*. — Joaquim Botet y Sisó, de Girona, *Tresorer*. — Joseph M.ª Roca y Domingo Martí y Juliá, de Barcelona, y Frederich Renyé y Viladot, de Lleyda, *Vocals*. — Lluís Marsans, de Barcelona, *Secretari*.

La gestió de l'actual Junta Permanent fou aprobada per unanimitat en votació nominal per volerho aixís tots els representants, á pesar dels desitjos de dita Junta de que la votació fos secreta á fi de deixar á tothom en complerta llibertat d'acció.

S'acordá, per ultim, ratificarse en lo acordat en el meeting de Lleyda; aixó es: Pregonar ben alt que'l Catalanisme referma y mantindrà, com ho ha fet fins ara, son únic y excludiu Programa vinculat en las Bases de la Constitució Regional Catalana aprobadas en l'Assamblea de Manresa de 1892 y en las demés Assambleas catalanistas; fent constar que desitja poder seguirlo propagant dintre de la legalitat, de la qual no sent cap necessitat d'apartarse per perseguir la única regeneració possible de Catalunya dintre l'Estat espanyol. Ab tot, y per si algún dia l'encegament dels polítics centralistas arribés més enllà de lo rahonat y lo just, se sent obligat el Catalanisme á declarar ja desd'ara qu'estima la justícia de sa causa molt per sobre de tots els anatemas que contra d'ell se poguessin fulminar, considerant sempre y á despit de tot, la reivindicació de la dignitat y dels drets de Catalunya com á aspiració nobilíssima que'ls catalans tenen sacratíssim dever de portar á la pràctica.

Acabá l'acte ab gran entusiasme, cantantse *Els Segadors* per tota la concurrència.

NOVAS

El divendres prop passat tingué lloch en la «Lliga de Catalunya» una agradable vetllada literaria, en la que l'eminent prosista

catalá en Marián Vayreda doná lectura á diversos fragments de sa novela *Sanch nova*, qu'aquesta setmana s'ha posat á la venda.

La sala d'actes de la «Lliga» estava plena d'un públich ilustradíssim, que va celebrar y aplaudir com se mereix tan notable obra, de la que n'hem rebut un exemplar y'ns proposém parlarne com se mereix.

A las moltes felicitacions que va rebre'l senyor Vayreda, hi afegim la nostra.

Hem rebut la revista *Esperia*, que's publica á Caserta (Italia), y la *Revista de Ciencias y Letras*, de Madrid.

Queda establert el cambi.

El passat diumenge mori en aquesta ciutat el llicenciat en filosofia y lletras Pere Alsina. Era dels mestres, per desgracia poch abundants, que prenen en serio la ensenyansa, y per aixó lograva tenir bons deixebles, qu'eran per ell bons amichs.

Hem rebut el Catàlech d'aparatos, articles y productes químicament purs pera la fotografia, recentment publicat per la Viuda de Fernando Rus. Per lo molt complert, se recomana aquest Catàlech á tots els fotògrafs y'ls bons aficionats.

Don Eveli Doria y Bonaplata 'ns ha enviat un exemplar de *Lo nostre plet*, conferencia per ell donada en l'Academia de la Joventut Catòlica de Barcelona'l dia 10 de janer d'aquest any.

En aquesta obreta's fan atinadas consideracions sobre las causas del enervament per que ha passat Catalunya durant els ultims segles, y s'exposa la conveniencia de regenerar á la multitut pera que l'actual renaixement sia estable y l'autonomia de Catalunya dintre de la unitat espanyola sia un fet.

JOVENTUT

SETMANARI CATALANISTA

Els treballs se publican baix la exclusiva responsabilitat de sos autors.

No's tornan els originals.

Se donará compte de las obras rebudas en aquesta redacció, y de las qu'ho mereixin se'n farà crítica.

CONDICIONS DE LA SUSCRIPCIÓ

Catalunya: Trimestre, 1,50 pessetas; un any, 6 pessetas.

Reste d'Espanya: Mitj any, 4 pessetas; un any, 7 pessetas.

Estranger: Un any, 8 pessetas.

Número corrent, 10 cèntims; atrassat, 25 cèntims.

A tots els suscriptors se'ls hi regalará'l *Número antecedent*, que's ven al preu de 25 cèntims.

Als qu'us suscriuin per un any se'ls hi regalará ademés el cartell anunciador del periódich, magnífica obra de l'Alexandre de Riquer.

Fidel Giró, impressor. — Carrer de Valencia 311.